

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت‌مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجمین (۱۰) مردادماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

- ۱- اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و ارسال بمجلس سنا.
- ۲- تصویب صورتجلسه روز یکشنبه (۶) مرداد ماه ۱۳۵۳.
- ۳- اعلام وصول لایحه تعمیم تبصره ۱۹ متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور به افرادمندان ارتش شاهنشاهی از مجلس سنا.
- ۴- تعیین تاریخ جلسه آینده - ختم جلسه.

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
- ۲- استرداد لایحه تاسیس شورای مرکزی آموزش کشور بوسیله آقای دکتر میرعلاءمعاون وزارت علوم و آموزش عالی.
- ۳- طرح و تصویب لایحه دو فوریتی اجازه

جلسه فوق‌العاده مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه- آقایان:

- دکتر ابوالهدی - احمدی - اخلاقی - دکتر امامی
- خوئی - دکتر امین - دکتر انوشیروانی - ایلخانی پور - ایمان زهرائی - دکتر بازارگانی - بدرخانی - بدر صالحیان - دکتر برومند - مهندس برومند - غلامرضا بهادری - دکتر پرتوا عظم - پزشکی - تژده - جندقی - دکتر حبیب‌اللهی - دکتر سعید حکمت - حیدری - خانقاهی - امیر علم خزیمه - مهندس حسین خزیمه - دکتر خطیبی - دکتر راد - دکتر رشتی - دکتر رشید یاسمی - مهندس رهبر - دکتر هنوردی - زرین پور - دکتر زعفرانلو - سعادت شریفها - شیخ الاسلامی - صادقی - صدقیانی زاده - علی طباطبائی - طباطبائی دیبا - طلوعی - دکتر عدل - عزیز مرادی - مهندس عطائی -

- دکتر غنی - فتوحی - فخر طباطبائی - فرنود - فرهادپور - فهیمی - قدردان - کیوان - خانلر قراچورلو - مافی - محسنی - دکتر مدنی - مظهری - مهندس معینی زند - دکتر منتظری - دکتر محمد حسین موسوی - موسوی - ماکوئی - موقر - مهندس نظمی - دکتر وزیری - دکتر وفا - دکتر گایگت - طرفی - دکتر مهر - آقایان - انشاء - عبدالحسین آموزگار - خانم اسدی - خانم امیر ابراهیمی - خانم پیرنیا - خانم جهانبانی - خانم زاهدی - خانم صفی‌نیا - خانم طالقانی .

غائبین مریض - آقایان:

- بوشهری - دکتر حبیب بهبهانی - دکتر جزایری - تیمسار حکیمی - سید ضیاء رضوی - ساکینیان - دکتر شریف امامی - مرندی - دکتر مشایخی - مهرزاد نامور - دکتر ناوی - فروتن - مهندس عباس زاهدی - خانم ضرابی

۲- استرداد لایحه تاسیس شورای مرکزی آموزشی کشور بوسیله آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و آموزش عالی

رئیس - وارد دستور می‌شویم آقای دکتر میرعلاء بفرمائید.

دکتر میرعلاء (معاون وزارت علوم و آموزش عالی) - با اجازه مقام محترم ریاست در جلسه فوق العاده گذشته لایحه اصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی را تصویب فرمودید که نهایت تشکر را داریم چون در این قانون موضوع شورای آموزش کشور و تکلیف قانونی آن تعیین شده است بنابراین لایحه ای که در گذشته به عنوان لایحه تاسیس شورای آموزش کشور تقدیم مجلس شورای ملی شده بود با تصویب و تأییدی که در این قانون اخیر فرمودید دیگر نیازی بآن لایحه نیست لذا تقاضای استرداد آنرا دارم.

۳- طرح و تصویب لایحه دو فوریتی اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و ارسال به مجلس سنا

رئیس - لایحه دو فوریتی اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مطرح است قرائت می‌شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

جناب آقای عبدالله ریاضی رئیس مجلس شورای ملی

بطوریکه استحضار دارند اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران که در سال ۱۳۴۷ بتصویب مجلس رسیده است با توجه بوضع خاص قرارداد کنسرسیوم ۱۳۳۳ و مقررات قانون نفت مصوب ۱۳۳۶ تنظیم شده بود در حالی که در این فاصله با رهبریهای دایمانه شاهنشاهی آریامهر در سیاست نفتی کشور تحولات شگرفی روی داده، قرارداد ۱۳۳۳ ملغی گردیده و حقوق مالکیت و اداره منابع و تأسیسات نفتی بی هیچ قید و شرطی بملت ایران اعاده شده و در نتیجه قانون نفت سال ۱۳۳۶ و قراردادهای نفتی که در چهارچوب آن منعقد شده بود با اقتضای شرایط مترقیانه کنونی مورد تجدیدنظر قرار گرفته است، بهمین مناسبت لازم بود که اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران نیز بموازات قانون نفت و مقتضیات جدید تنقیح و تکمیل گردد.

برای تأمین این منظور اساسنامه جدیدی تنظیم گردید و در نظر گرفته شده است که این اساسنامه بصورت

آزمایشی در طی دو سال اجرا گردد و پس از انقضای این مدت لایحه نهائی جهت تصویب تقدیم شود.

اینک لایحه ماده واحده و اساسنامه ضمیمه آن پیوست تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارم.

نخست وزیر - امیرعباس هویدا

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که اساسنامه شرکت ملی نفت ایران را پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین اجرا نماید.

تبصره ۱ - اساسنامه مصوب برای دو سال بعنوان آزمایش اجرا خواهد گردید و در این مدت هرگونه اصلاحاتی لازم باشد با تصویب کمیسیونهای مربوط مزبور خواهد بود.

تبصره ۲ - دولت مکلف است پس از انقضای دو سال اساسنامه نهائی را برای تصویب مجلسین تقدیم نماید.

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای احتشامی بفرمائید.

احتشامی - فردا مقارن با میلاد مسعود حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام مولای متقیان زاد مرد جهان و پیشوای شیعیان که عمری را در راه مبارزه با مخالفان حق و حقیقت و آزادی و حریت گذراندمی باشد (احسن) و من تقارن این روز فرخنده را با هفته نفت که مولود مجاهدات پی گیر در حقانیت ملت ایران و حاکمیت مطلق بر صنایع و منابع نفت است بفال نیک گرفته و این عید بزرگ را بعموم مسلمانان بویژه ایرانیان تبریک میگویم (احسن).

و اینک وظیفه خود میدانم از ریاست محترم مجلس شورای ملی که در هفته نفت دور روز از جلسات فوق العاده مجلس را تخصیص ببررسی لوایح نفت داده و امکان دادند که نمایندگان ملت مراتب سپاس قاطبه مردم ایران را از مشرق و غرب و شمال و جنوب به پیشگاه هیر عالیقدر ایران عرضه دارند تشکر می‌کنم. (احسن).

در جلسه قبل سرور عزیز و هم مسلک بزرگوارم جناب آقای هلاکو رام بد در طی بیانات شیوا و بلیغ و جامع خود حق مطلب را ادا کردند و بمصدق چو صد آمدنود هم پیش ما است ارادتمند فقط بذكر نتایج داخلی و خارجی این

توفیق بزرگ جهانی که از ثمرات درخشان و خلاقه انقلاب شاه و مردم است مبادرت می‌ورزم.

در طی یکسال گذشته بعد از توشیح قانون حاکمیت

ایران بر منابع و صنایع نفت و خلع بد از کنسرسیوم برنامه‌های

مهمی برای بهبود وضع عمومی و رفاهیت عامه تنظیم

گردیده که در سرلوحه آن باید فرامین شاهنشاهی را مبنی بر

اجرای آموزش رایگان، بهداشت رایگان، تعمیم

بیمه‌های اجتماعی، تأمین اعتبار برای ایجاد مسکن و

خرید کمبود مواد غذایی و افزایش اعتبارات برنامه

عمرانی پنجم و تخصیص بیش از دوازده میلیارد ریال

اعتبار برای عمران و آبادانی شهر و روستا را نام برد.

که افتخار اجرای آن بدولت حزب ایران نوین محول

گردیده است و ما افراد حزب مردم مانند همیشه با دقت

و مراقبت کامل بر اجرای آن نظارت می‌کنیم و اگر

خدای نخواست تکه‌ها، سستی و یا قصور و فتور و اسراف

و تبدیری در اجرای آن فرامین پیش آید با کمال

صراحت نارسائی‌ها و کمبودها را همانطور که در سایر

موارد بویژه اتاق اجحاف ببخشید اتاق اصناف انجام

دادیم، از پشت این تریبون عنوان خواهیم کرد. و اما

نتیجه و ثمره غرور آفرین تر تنظیم و امضای قرارداد

همکارهای اقتصادی و بازرگانی و صنعتی ایران با

کشورهای گوناگون جهان است که هم شامل ممالک

پیشرفته در امر صنعت میشود و هم شامل کشورهای در

حال توسعه که بدون تردید این اقدامات بزرگ پشتوانه

نیرومندی برای سیاست خارجی و جهانی ایران بشمار

می‌رود و این طرح‌های بشردوستانه صرف نظر از جنبه

مادی آن معرف این حقیقت است که ایران رسالت‌های

انسانی و کمک بدیگران را همواره مورد نظر و توجه

قرار داده است و در مقام يك مملکت ثروتمند که در

سال جاری بیش از بیست میلیارد دلار درآمد نفت دارد

و در عداد دهمین کشور ثروتمند جهان قرار گرفته با

اینهمه در سطح جهانی در کمک و معاضدت بکشورهای

دیگر پیشقدم گردیده و تا آنجا که تا پایان سال جاری

معادل ده میلیارد دلار از طریق قراردادهای دو جانبه در

اختیار کشورهای گوناگون می‌گذارد. نمایندگان محترم

اطلاع دارند که قسمتی از این کمک‌ها شامل دولتهای

انگلستان و فرانسه نیز میشود و البته قراردادهای مهمی که با دولت فرانسه امضاء گردیده و مشارکت ایران در

سهام «کروپ» تشکیل صندوق بین‌المللی عمران و

انقصاد قراردادهای همکاری و معاضدت با پاکستان و

هندوستان و مصر و سوریه و افغانستان و سنگال و زئیر

و نظایر آن همه وهمه منبعث از این برنامه‌های بافضیلت

انسانی است. و جای بسی شگفتی است که در ازای

این اقدامات درخور تجلیل ایران گاهی توطئه جایگزین

حق شناسی میشود و سودجویی حاکم بر حقیقت گوئی

میگردد. و در بعضی از محافل ارتجاعی غرب که

نمی‌خواهند سلطه و نفوذ خود را بر امور جاری دنیا

از دست بدهند نه تنها از این شیوه مرضیه که مهمترین و

عالیترین هدف آن مبارزه با تورم در سطح جهانی است

راضی و خوشنود نمی‌باشند بلکه در مقام تبلیغ منفی برآمده

و افکار عمومی را مسموم میسازند که شرق می‌خواهد در

ارکان سازمان‌های صنعتی غرب رسوخ کند در پاسخ این

عوامل باید تصریح کرد که اولاً چرا شرق نباید همپایه کشورهای

صنعتی غرب گردد و ثانیاً ایران که از نظر منابع زیرزمینی

من جمله نفت و گاز و سایر عوامل انرژی‌زای و از نظر وضع

اقلیمی که دارای آب و هوای گوناگون مانند آمریکا

می‌باشد چرا نباید در عداد کشورهای بزرگ و صنعتی

در آید مگر زاین با فقر منابع زیر زمینی و عدم امکانات

ایران در ردیف کشورهای بزرگ تولید کننده صنعتی

قرار نگرفته ولی جان کلام اینکه که تشویب و نگرانی آنان

از این نظر است که اگر ایران کشور درجه اول صنعتی بشود

مقادییری از منافع و سود طلبی ناموزون آنها در خطر می‌افتد

و اگر این عوامل با بی طرفی و انصاف برنامه‌های متنوع

ایران را مورد بررسی قرار میدادند متوجه میشدند که این

کمک‌ها بسیار متنوع و گسترده است زیرا هم شامل

کشورهای صنعتی میشود و هم شامل کشورهای نیازمند

و هم در مناطق مختلف جغرافیائی جهان توزیع میشود

و نوع این کمک‌ها و وام‌ها و سرمایه‌گذارها نیز از نظر

زمان و بهره‌ایران و میزان اعتبارات متفاوت است با اینهمه اگر

یکی از روزنامه‌های معروف آمریکا و سپس یکی از

سنا توره‌های سرشناس و در دنبال آن یکی از وزیران مسئول

آن کشور در این محاسبه دچار اشتباه می‌شوند تعجب و

شگفتی ندارد زیرا این عوامل که پیوسته کوشیده اند بفتح کارتل های نفت، قیمت جهانی نفت را پائین بیاورند در این امر تا اینجا مصر می باشد که بتواند برای نیل با اهداف نامیون خود در کشورهای عضو بک تفرقه بیندازند. و در عین حال هیچگاه نخواسته اند از سود سرشار و بی حساب شرکت های نفتی و از میزان مالیات و توافرسی دولت ها که بالمال شامل کارگر و کشاورز و خانه دار و سایر طبقات مصرف کننده میشود بکاهدند، برنامه های خاص خود را دنبال می کنند.

ولی باید این نکته را باینکه بارها گوشزد شده یکبار دیگر خاطر نشان کنم که عواملی که می کوشند راه هائی برای بازگشت بدوران نفت ارزان بیابند سخت در اشتباهند و برای نیل باین مقصود بی جهت در مقام تفرقه اندازی در پیمان اوپک نباشند زیرا پاسبخ قاطعی که جراید کشور نفت خیز کویت هنگام مسافرت اخیر آن وزیر مسئول بکشور کویت دادند حکایت از اتحاد و همکاری و تشریک مساعی اعضای پیمان اوپک می کند و بدون تردید اگر تکروری نیز باشد در قبال اعضای مصمم اوپک محکوم است (صحیح است) زیرا کشور های عضو اوپک که در پرتو رهبرهای سالم و اصولی پیشوای ایران حقوق از دست رفته خود را باز یافته اند همچنان به میثاق خود پای بندند (صحیح است).

حالا در تأیید عرایض اشاراتی بمندرجات جراید کویت می کنم روزنامه «الرأی العام» می نویسد:

«به نمایندند دولت آمریکا از طرف رهبران کویت گوشزد خواهد شد که قیمت های جاری نفت منطقی و عادلانه است و کویت حاضر نخواهد شد هیچگونه پیشنهادی را در مورد کاهش قیمت نفت پذیرد. روزنامه الوطن نیز با تعبیری مشابه به پاسخگویی پرداخته است.

باری سخن کوتاه میکنم و بر آنچه بعرض رسید می افزایم که اصولاً طرفداری از کاهش نفت در حالی که بهای فرآورده های صنعتی و خام پیوسته در حال افزایش است نمی تواند معقول باشد و این امر نه در برابر نسل کنونی قابل توجه است نه در برابر نسل های آینده... و اکنون هنگام طرح این ماده واحده مربوط با اساسنامه شرکت نفت، تصویب لایحه نفت را در جلسه

گذشته و امضای قرارداد های بی سابقه با شرکت های فرانسوی و آلمانی را که بموجب آن شرکتهای مبرور بصورت پیمانکار درآمده و بعد از اکتشاف نفت شرکت پیمانکار منحل شده و تمام اختیارات شرکت ملی نفت واگذار میشود. به شخص جناب آقای دکتر اقبال خدمتگزار صدیق شاهنشاه آریامهر تبریک عرض نموده (احسن است) و امیدوارم مانند گذشته بتوانند در پرتو همکاریهای صادقانه و صمیمانه، همکاران و کارمندان و مهندسان و تکنسین ها و کارگران زحمت کش شرکت ملی نفت ایران، در اجرای انویات رهبر اندیشمند ایران بویژه در انجام برنامه تزیق گاز به منابع نفتی که در پیام غرور آمیز دیروز شاهنشاه مزده داده شده و موجب افزایش میلیونها بشکه نفت میشود موفق و پیروز گردند (انشاء الله) بدون تردید امضای قراردادهای جدید موجب تحول و دگرگونی عظیمی نیز در تنظیم قرارداد های نفتی جهان خواهد گردید و خوشبختانه ایران که همواره تحت رهبرهای سالم در امضای قرارداد های انقلابی نفتی مبتکر و مقدم بوده این بار نیز بصورت پیشاهنگ تحول تازه و غرور آفرینی را بسود کشورهای تولید کننده نفت بوجود آورده است. از الطافان مشکرم (احسن است).

رئیس - آقای اکبر مسعودی بفرمائید.

اکبر مسعودی - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم. امروز هم مانند روز سه شنبه یک لایحه بسیار با اهمیت در مجلس شورای ملی مطرح است که در تعقیب استقرار حاکمیت ملی ایران بر منابع نفت لازم بود بر اساس شرایط و ضوابط جدید تغییراتی در قانون نفت و هم در اساسنامه شرکت ملی نفت ایران بعمل آید روز سه شنبه لایحه مهم نفت با استقبال نمایندگان محترم مجلس شورای ملی مواجه و تصویب شد امروز نیز ماده واحده اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مطرح است این افتخار مسلماً در تاریخ کشور ما برای نمایندگان دوره ۲۳ تقنینیه مجلس شورای ملی هست که قانون الغای قرارداد با کنسرسیوم و استقرار مطلق ملی بر منابع نفت در این دوره به تصویب مجلس شورای ملی رسید (صحیح است) و امروز و پریروز، در هفته نفت، در آستانه برگزاری مراسم پر شکوه روز نفت، دو لایحه مهم نیز در تعقیب آن نیات بزرگ در این مجلس مطرح گردید. در روز

۶ مرداد تا دیروز و دیشب ملت سرافراز ایران در سراسر ایران در هر شهر و روستا سالگرد استقلال اقتصادی و استقرار حاکمیت مطلق ایران را بر منابع نفتی جشن گرفته است (صحیح است) و عالیترین و صمیمانه ترین احساسات را نسبت بشاهنشاه آریامهر رهبر پیروزمند کشور تقدیم داشتند (صحیح است) در پهنای این کشور در هر شهر و روستا غریب سباسب نسبت به شاهنشاه آریامهر طنین افکن بود (صحیح است) در اینجا با صدای بلند باید گفت که صدای شاه صدای ملت ایران است (صحیح است - احسن است) هر تصمیم و هر نظری که شاه اتخاذ کند مسلماً مورد پشتیبانی فرد فرد ملت ایران است و این را دیروز و دیشب در سراسر ایران مردم نشان دادند (صحیح است) هر ایرانی و وطنپرست و اصلاح طلب در جریانات و هنگامه های ملی و میهنی پشت سر شاه خود ایستاده است. چون شاه در طول ۳۳ سال سلطنت پرافتخار خویش نشان داده است که حافظ حقوق ملی و منافع ملت ایران و حافظ حاکمیت و استقلال این مملکت بوده و میباشد (احسن است) و مسلماً ما همه میدانیم که منابع نفت ما را از شر استعمارگران، شاه ایران نجات داد (آفرین) از پار سال که دولت ایران اداره امور نفت را از هر حیث در دست گرفت تحریکاتی در گوشه و کنار کشور علیه ما

آغاز گردید. بلندگویان اجنبی که چشم دیدن این همه پیروزی و افتخار رانداشته و ندارند به تکاپو افتادند حالا دیگر زمانی بود که ایران رهبری مبارزه با بیعدالتی در امر قیمت گذاری نفت را بعهده گرفته بود استعمارگران در همین زمان تحریکات را علیه ایران شروع کردند هنوز چند ماهی از استقرار حاکمیت ملی بر نفت نگذشته بود که پیروزی بزرگ دیگری نصیب کشور شد و حق تعیین و تثبیت قیمتها برای کشورهای تولید کننده بوجود آمد. و این پیروزی بدست نیامد مگر با ایامردی و رهبری شاهنشاه ایران (صحیح است) که پرچم مبارزه با بی عدالتی در تعیین قیمت ها را بدست گرفتند. چرا استعمارگران و امپریالیستها از مانا راضی نباشند؟ نزدیک یک قرن دسترسی به نفت ارزان و استثمار ملت های صاحب نفت، آنها را صاحب همه چیز کرده بود. حالا بیک باره آن منافع را از دست داده اند. نفت باید با قیمت واقعی خود بفروش برود و

پول آن صرف پیشرفت و عمران و آبادی کشورهای استعمار زده بشود این نظر شاهنشاه ایران است و این چنین هم شد و قیمت نفت از رقم ظالمانه هر بشکه حدود سه دلار به بیش از ۱۱ دلار افزایش یافت (صحیح است)، اما شاهنشاه بزرگ ما از این درآمد بملت های عقب افتاده و کشورهای در حال رشد کمک کردند. اینجا مطلب مهمی است و آن این است که از این گونه کمک ها هیچگونه هدف و نظر سیاسی در بین نبوده و نیست (صحیح است) اگر استعمارگران در گذشته در عوض واگذاری مقداری جزئی و ام بکشور های با اصطلاح عقب مانده نظرات سیاسی و استعماری خود را تحمیل میکردند و انواع مداخلات را در امور داخلی کشورها اعمال میکردند کمک ایران باین گونه کشورها فقط در جهت نوع دوستی و پیشرفت ملت ها و کشورها بوده و میباشد و هدفی جز حسن تفاهم و صلح و اشتراك مساعی ندارد (صحیح است) ایران حتی مضایقه نداشت که بکشور های بزرگ صنعتی عالم برای جلوگیری از تورم و رکود وضع اقتصادی کمک بکند چنانکه این کار را کرد و کمک سخاوتمندانه ما بکشورهای امثال انگلیس و فرانسه دلیل بر این امر است. مسلماً امروز هر توطئه ای برای تقلیل قیمت نفت با شکست مواجه خواهد شد

(صحیح است) زیرا کشورهای تولید کننده نفت و ملت های صاحب نفت تن باینکار نخواهند داد و از حقوق ملی خود در ذخایر ملی خویش صرف نظر نمی کنند (صحیح است) حالا روزنامه نیویورک تا بنمز هر چه میخواهد بنویسد. اول بلندگوی کمپانیهای استعماری، کمپانیهای منفعت طلب است. ایران قوی شده است. البته این امر بضرر غرب است هر تحریکی که علیه ایران صورت بگیرد دلیل بر آن است که این کشور قوی شده و در جهان موقعیت ممتاز خود را بدست آورده است. بنابراین در مورد قیمت نفت بدون تردید هر طرح و منجمله طرح عرضه نفت از طریق مزایده باشکست روبرو میشود و اوپک با رهبری ایران در تثبیت و تعیین بهای نفت و حفظ منافع کشورهای تولید کننده توفیق خواهد یافت. امروز ماده واحده اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت مطرح است شرکت نفت با تصویب قانون جدید نفت و با استقرار حاکمیت ایران بر منابع نفتی مسئولیتها

ووظایف بسیار خطیری را برعهده دارد این تشکیلات باید موقع خود را باوضع وشرایط جدید تطبیق بدهد هم از جهت اینکه حجم کار روزافزون است و هم از جهت اینکه تمام امور از جهت استخراج و اکتشاف و توسعه و بهره برداری بعهدہ این شرکت گذاشته شده است و امروز ما بسیار خوشوقتیم که تمام این امور بوسیله کارگران و متخصصان و تکنیسین های ایرانی انجام میشود (احسن) در این جا من برای کارگران مهندسان تکنیسین ها متخصصین و عموم کارگران شرکت ملی نفت ایران آرزوی توفیق میکنم (احسن) چشم ملت ایران اکنون به نتیجه کوشش و تلاش کارکنان این شرکت دوخته شده است (صحیح است) شرکت ملی نفت ایران امروز نه تنها در ردیف شرکتهای بزرگ نفتی است بلکه مافوق آنها در عرصه گیتی فعالیت می کند این فعالیت هر روز رو به فزونی است شرکت ملی نفت ایران تجسم اراده قاطع و مبارزات طولانی ضد استعماری ملت ایران است و گسترش روزافزون و فعالیت آن باعث افتخار فرد فرد ملت ایران میباشد (احسن-احسن).

رئیس- آقای رامبد بفرمائید.

رامبد- این چندروزه همه شاهد جشن و سرور حق شناسی ملت ایران به پیشگاه رهبری که این همه پیشرفت های فوق العاده را برای ملت و مملکت فراهم فرموده اند، بودیم (صحیح است). آنچه که در پیشرفت های همه جانبه کشور هر کس صحبت کند همه متفق القول و شاهدیم این آن چیزی است که همه با گوشت و پوست خود احساس میکنیم بسا چشم خود می بینیم اما این پیشرفت ها فقط بار تفاع ساختمانها و بعرض شاهرها و بطول خط آنها و به گسترش کشتزار و هکذا الی آخر و آنچه که مخلوق دست بشری است نیست. تمدن، تعالی، پیشرفت موقعی همه جانبه است که چه مادی چه معنوی چهره و روحی چه اخلاقی به موازات همدیگر پیشرفت کند و همه طبقات اجتماع از عالی و دانی دانشمند و عامی هر کدام به سهم خود در این پیشرفت سهمی داشته باشند لذا این وظیفه همچنانکه برعهده استاد دانشگاه است که بنیاد بیاورد مملکتی که این چنین پیشرفت کرده که

درآمد نفتی اش بفرموده جناب الموتی از ده میلیون دلار به رهبری و عنایت و توجه و نبوغ ذاتی شاهنشاه به ۲۰ میلیارد دلار رسیده آن استاد دانشگاه هم در طرز تدریس در وظیفه شناسی در طرز تحقیق این تلاش را داشته باشد و تا اندازه ای جهش کند و آن استاد کار کارخانه هم در وظیفه شناسی و مسئولیت و در بهبود محصول همین کوشش را داشته باشد من اقلیت و شما بزرگواران اکثریت و تمام نمایندگان مجاس باز هم به سهم خود در انجام وظیفه در مراقبت باوضع در سهم شدن در پیشرفت دقیق تر، زحمتکش تر، وظیفه شناس تر شجاع تر، از خود گذشته تر و فداکارتر باشیم (آفرین). لایحه ای به اهمیت نفت آنهم برای کشور ایران آنهم در زمانی که درآمدش به بیست میلیارد دلار رسیده درخور تعمق و تأمل و تحقیق و تفحص بیشتری است جلسه قبل به فوریت این لایحه مورد بحث رأی دادیم این بهترین نمونه حسن نیت همکاری و وظیفه شناسی و وطن پرستی و علاقمندی نمایندگان مجلس بود باینکه وقتی می بینیم کارها بر مدار صحیحی میگذرد نمی خواهند مته بخشش بگذارند یا بگفته گذشته ها چوب لای چرخ دولت بگذارند اما مراعات اصل کردن منفی بافی نیست تذکر اصول را دادن و توجه بمسائل اساسی داشتن چوب

لای چرخ گذاشتن نیست لایحه ای باین اهمیت و درخور این همه بحث تصور نمی کنم صحیح باشد موقعی در مجلس مطرح بشود که هنوز ۴۸ ساعت از رسیدن این اساسنامه بدست نمایندگان نگذشته باشد (صحیح است) بحث در اشخاص و مسئله موضوع خاصی نیست مراتب خدمتگزاری میزان صمیمیت شاه پرستی شخص آقای دکتر اقبال در طول مدت خدمت آنچنان بوده است که هر ایرانی جزئی و آرد سیاست باشد چشم بسته در مسائلی که بدست این خدمتگزار انجام میگردد اظهار اعتماد میکند ولی بحث جناب دکتر اقبال و الموتی بارامبد را اینجا نداریم ما بحث لایحه و قانون و وظیفه و مقررات مربوطه را اینجا داریم من سپاسگزارم وقتی یکی از نمایندگان اقلیت مطلبی را انجام مطرح میکند که جمله ای از موضوع و یا داده خارج است مقام محترم ریاست بحق اظهار میفرمائید که اصلاحات سنا مطرح است ولی بحق

انتظار این بذل توجه را دارم که آنچه مقررات داریم در يك چنین دوره امنیت دريك چنین دوره پیشرفت دريك چنین دوره تعالی مراعات شود و ما هم به سهم خود این تعالی و این صحت عمل و دقت و وظیفه شناسی را در کار خود نشان بدهیم در غیر اینصورت نتیجه آن میشود که مستخدم دولت درست گوینده رادیو یا تلویزیون بخود حق بدهد از زبان ملت ایران در هر مورد هر چه میخواهد بگوید و شعار بدهد و ضمن موزیک بحث و تفسیر بکند ولی گفته لیدر اکثریت مجلس را فقط در لایحه کبوتر پرانی بگوید و وقتی لایحه نفت و امثال آن در مجلس پیش بیاید در ردیف همان لایحه کبوتر پرانی بی توجه وبدون اهمیت بگذرد این آنجاست که احترام مسجد با متولی است (صحیح است) لذا مجلس شورای ملی و تمام نمایندگان به پاس اینهمه موفقیت های درخشان و پیشرفت های شایانی که بر اثر اقدامات و عنایات شاهنشاه نصب ملت ایران شده وظیفه دارند نه سه روز در هفته بلکه با استثنای دوشنبه همه روزهای هفته صبح و ظهر و شب برای مقابله و تصحیح و عنداللزوم تصویب لوایح دولت باشند از ریاست محترم مجلس تقاضا دارم پیش از اینکه در این بحث بیشتر وارد بشویم جلسه فوق العاده دیگری تشکیل بدهند که فاصله مطالعه چهل و هشت ساعت رعایت بشود. این اساسنامه در کمیسیونها تصویب می شود مانعی ندارد ولی آقای ریگی و دیگری باید بدانند که چه چیز را بکمیسیون اختیار میدهند که مطالعه کنند و تصویب کنند. و کالت میشود داد ولی مورد و کالت باید معلوم باشد مادر موقعی که احتیاج نداریم چرا سنت های غیر صحیح بگذاریم باشد که اگر باین اصول توجه نکنیم بعد ایشیمان گردیم که ماسنت گزار رویه غیر اصولی بودیم در موقعی که هیچ احتیاجی نبود (احسن).

رئیس- آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی- بنده قبلا از فراکسیون پارلمانی حزب مردم متشکرم که بدو فوریت لایحه بسیار مهم دولت حزبی مارای موافق دادند و من معتقدم این هم بستگی و وحدتی که بین فراکسیونها در مواقعی که لایحه ای باین اهمیت مطرح است بسیار قابل ارزش است و دنیا و خدات ما را تقدیر خواهد کرد (احسن) و خواهد دانست که امروز

در این مملکت وقتی مسائل اصولی و اساسی مطرح است اقلیت و اکثریت وجود ندارد همه افراد ملت ایران پشت سر شاهنشاه قدم بر میدارند (احسن) این شاید اساس آن پیروزی است که ملت ما بدست آورده و ما افتخار میکنیم در چنین زمانی منشاء خدمت در قوه قانون گذاری هستیم که هر روز شاهد تلاش و ترقی و پیشرفت عظیمی هستیم. جناب آقای رامبد در جلسه امروز اساسنامه بهیچوجه مطرح نیست در جلسه امروز فقط ماده واحده ای از طرف دولت خدمتگزار ما جناب هویدا داده شده است که به کمیسیونهای مربوط مجلسین اجازه داده شود که اساسنامه مزبور را رسیدگی و اصلاح بکنند ظرف دو سال هم هرگونه اصلاحی لازم است بمجلس داده بشود که باین کمیسیونها برود. و این اساسنامه بعنوان آزمایش اجرا خواهد شد و بعد از دو سال دولت مکلف است لایحه نهائی را بمجلس تقدیم کند. حال بهیچیکه باین نظر موافق هستیم باینستیم جناب آقای رامبد کشوری که امروز بر رهبری شاهنشاه توانسته است چنین پیروزی عظیمی در نفت بدست بیاورد و شرکت ملی نفت ایران که میخواهد چنین برنامه عظیمی را در این مملکت پیاده کند احتیاج دارد که هر روز اگر اقتضا کرد این اساسنامه را تغییر بدهد این اساسنامه بر اساس حاکمیت ملت ایران بر صنعت نفت تنظیم شده و بمجلس تقدیم شده پس لازم است هرگونه تغییری در طول دو سال بنظرشان برسد بمجلس بدهند اگر باین اصل موافق هستید بفرمائید. رأی بدهید بنظر من در مورد اساسنامه امروز بحث نداریم بنده هم مثل جناب عالی عقیده دارم این اساسنامه احتیاج به بحث فراوان دارد بنظر من هر يك از نمایندگان مجلس میتوانند در کمیسیون شرکت کنند و این اساسنامه را اصلاح کنند. ولی امروز اگر لایحه ای مطرح است نه خلاف اصول است نه خلاف هیچ روش پارلمانی و ما کراراً در مجلس ایران دیده ایم که این اجازه را بکمیسیونها داده اند و در گذشته هم این کار بدفعات شده است خیلی از قوانین که اکنون در وزارت دادگستری اجرا میشود از زمان مرحوم داور بعنوان آزمایش شروع شده و خوشبختانه دولت دار اصلاح میکند و حالا هم دولت میگوید بر اثر ضرورت زمان بر اثر اینکه تحول عمیقی در صنعت نفت

ووظایف بسیار خطیری را برعهده دارد این تشکیلات باید موقع خود را باوضع وشرایط جدید تطبیق بدهد هم از جهت اینکه حجم کار روزافزون است و هم از جهت اینکه تمام امور از جهت استخراج و اکتشاف و توسعه و بهره برداری برعهده این شرکت گذاشته شده است و امروز ما بسیار خوشوقتیم که تمام این امور بوسیله کارگران و متخصصان و تکنیسین های ایرانی انجام میشود (احسن) در این جا من برای کارگران مهندسان تکنیسین ها متخصصین و عموم کارگران شرکت ملی نفت ایران، آرزوی توفیق میکنم (احسن) چشم ملت ایران اکنون به نتیجه کوشش و تلاش کارکنان این شرکت دوخته شده است (صحیح است) شرکت ملی نفت ایران امروز نه تنها در ردیف شرکتهای بزرگ نفتی است بلکه مافوق آنها در عرصه گیتی فعالیت می کند این فعالیت هر روز روبه فزونی است شرکت ملی نفت ایران تجسم اراده قاطع و مبارزات طولانی ضد استعماری ملت ایران است و گسترش روزافزون و فعالیت آن باعث افتخار فرد فرد ملت ایران میباشد (احسن-احسن).

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - این چندروزه همه شاهد جشن و سرور حفشناسی ملت ایران به پیشگاه رهبری که این همه پیشرفت های فوق العاده را برای ملت و مملکت فراهم فرموده اند، بودیم (صحیح است). آنچه که در پیشرفت های همه جانبه کشور هر کس صحبت کند همه متفق القول و شاهدیم این آن چیزی است که همه با گوشت و پوست خود احساس میکنیم با چشم خود می بینیم اما این پیشرفت ها فقط بار تقاع ساختمانها و بعرض شاهراهها و بطول خط آهنها و به گسترش کشتزار و هکذا الی آخر و آنچه که مخلوق دست بشری است نیست. تمدن، تعالی، پیشرفت موقعی همه جانبه است که چه مادی چه معنوی چه روحی چه اخلاقی به موازات همدیگر پیشرفت کند و همه طبقات اجتماع از عالی و دانی دانشمند و عامی هر کدام به سهم خود در این پیشرفت سهمی داشته باشند لذا این وظیفه همچنانکه برعهده استاد دانشگاه است که بیاد بیاورد مملکتی که این چنین پیشرفت کرده که

در آمد نفتی اش بفرموده جناب المونی از ده میلیون دلار بهره بری و عنایت و توجه و نبوغ ذاتی شاهنشاه به ۲۰ میلیارد دلار رسیده آن استاد دانشگاه هم در طرز تدریس در وظیفه شناسی در طرز تحقیق این تلاش را داشته باشد و تا اندازه ای جهش کند و آن استاد کار کارخانه هم در وظیفه شناسی و مسئولیت و در بهبود محصول همین کوشش را داشته باشد من اقلیت و شما بزرگواران اکثریت و تمام نمایندگان مجلس باز هم بسهم خود در انجام وظیفه در مراقبت باوضع در سهم شدن در پیشرفت دقیق تر، زحمتکش تر، وظیفه شناس تر شجاع تر، از خود گذشته تر و فداکار تر باشیم (آفرین). لایحه ای به اهمیت نفت آنهم برای کشور ایران آنهم در زمانی که در آمدش به بیست میلیارد دلار رسیده درخور تعمق و تأمل و تحقیق و تفحص بیشتری است جلسه قبل فوریت این لایحه مورد بحث رأی دادیم این بهترین نمونه حسن نیت همکاری و وظیفه شناسی و وطن پرستی و علاقمندی نمایندگان مجلس بود باینکه وقتی می بینیم کارها بر مدار صحیحی میگردد نمی خواهند به بخشش بگذارند یا بگفته گذشته ها چوب لای چرخ دولت بگذارند اما مراعات اصل کردن منفی بافی نیست تذکر اصول را دادن و توجه بمسائل اساسی داشتن چوب لای چرخ گذاشتن نیست لایحه ای باین اهمیت و درخور این همه بحث تصور نمی کنم صحیح باشد موقعی در مجلس مطرح بشود که هنوز ۴۸ ساعت از رسیدن این اساسنامه بدست نمایندگان نگذشته باشد (صحیح است) بحث در اشخاص و مسئله موضوع خاصی نیست مراتب خدمتگزاری میزان صمیمیت شاه پرستی شخص آقای دکتر اقبال در طول مدت خدمت آنچنان بوده است که هر ایرانی جزئی وارد سیاست باشد چشم بسته در مسائلی که بدست این خدمتگزار انجام میگردد اظهار اعتماد میکند ولی بحث جناب دکتر اقبال و المونی بارامبد را اینجا نداریم ما بحث لایحه و قانون و وظیفه و مقررات مربوطه را اینجا داریم من سپاسگزارم وقتی یکی از نمایندگان اقلیت مطلبی را اینجام مطرح میکند که جمله ای از موضوع و ماده خارج است مقام محترم ریاست بحق اظهار میفرماید که اصلاحات سنا مطرح است ولی بحق

انتظار این بذل توجه را دارم که آنچه مقررات داریم در يك چنین دوره امنیت دريك چنین دوره پیشرفت دريك چنین دوره تعالی مراعات شود و ما هم بسهم خود این تعالی و این صحت عمل و دقت و وظیفه شناسی را در کار خود نشان بدهیم در غیر این صورت نتیجه آن میشود که مستخدم دولت درست گوینده رادیو یا تلویزیون بخود حق بدهد از زبان ملت ایران در هر مورد هر چه میخواهد بگوید و شعار بدهد و ضمن موزیک بحث و تفسیر بکند ولی گفته لیدر اکثریت مجلس را فقط در لایحه کبوتر پرانی بگوید و وقتی لایحه نفت و امثال آن در مجلس پیش بیاید در ردیف همان لایحه کبوتر پرانی بی توجه وبدون اهمیت بگذرد این آنجاست که احترام مسجد با متولی است (صحیح است) لذا مجلس شورای ملی و تمام نمایندگان به پاس اینهمه موقبت های درخشان و پیشرفت های شایانی که بر اثر اقدامات و عنایات شاهنشاه نصیب ملت ایران شده وظیفه دارند نه سه روز در هفته بلکه با استثنای دوشنبه همه روزهای هفته صبح و ظهر و شب برای مقابله و تصحیح و عنداللزوم تصویب لوایح دولت باشند از ریاست محترم مجلس تقاضا دارم پیش از اینکه در این بحث بیشتر وارد بشویم جلسه فوق العاده دیگری تشکیل بدهند که فاصله مطالعه چهل و هشت ساعت رعایت بشود. این اساسنامه در کمیسیونها تصویب می شود مانعی ندارد ولی آقای ریگی و دیگری باید بدانند که چه چیز را بکمیسیون اختیار میدهند که مطالعه کنند و تصویب کنند. و کالت میشود داد ولی مورد کالت باید معلوم باشد مادر موقمی که احتیاج نداریم چرا سنت های غیر صحیح بگذاریم باشد که اگر باین اصول توجه نکنیم بعد آشتیمان گردیم که ماسنت گزار رویه غیر اصولی بودیم در موقمی که هیچ احتیاجی نبود (احسن).

رئیس - آقای دکتر المونی بفرمائید.

دکتر المونی - بنده قبلا از فراکسیون پارلمانی حزب مردم متشکرم که بدو فوریت لایحه بسیار مهم دولت حزبی مارائی موافق دادند و من معتقدم این هم بستگی و وحدتی که بین فراکسیونها در موقمی که لایحه ای باین اهمیت مطرح است بسیار قابل ارزش است و دنیا وحدت ما را تقدیر خواهد کرد (احسن) و خواهد دانست که امروز

در این مملکت وقتی مسائل اصولی و اساسی مطرح است اقلیت و اکثریت وجود ندارد همه افراد ملت ایران پشت سر شاهنشاه قدم بر میدارند (احسن) این شاید اساس آن پیروزی است که ملت ما بدست آورده و ما افتخار میکنیم در چنین زمانی منشاء خدمت در قوه قانون گذاری هستیم که هر روز شاهد تلاش و ترقی و پیشرفت عظیمی هستیم. جناب آقای رامبد در جلسه امروز اساسنامه بهیچوجه مطرح نیست در جلسه امروز فقط ماده واحده ای از طرف دولت خدمتگزار ما جناب هویدا داده شده است که به کمیسیونهای مربوط مجلسین اجازه داده شود که اساسنامه مزبور را رسیدگی و اصلاح بکنند ظرف دو سال هم هر گونه اصلاحی لازم است بمجلس داده بشود که باین کمیسیونها برود. و این اساسنامه بعنوان آزمایش اجرا خواهد شد و بعد از دو سال دولت مکلف است لایحه نهائی را بمجلس تقدیم کند. حال به بینیم باین نظر موافق هستیم یا نیستیم جناب آقای رامبد کشوری که امروز بر رهبری شاهنشاه توانسته است چنین پیروزی عظیمی در نفت بدست بیاورد و شرکت ملی نفت ایران که میخواهد چنین برنامه عظیمی را در این مملکت پیاده کند احتیاج دارد که هر روز اگر اقتضاء کرد این اساسنامه را تغییر بدهد این اساسنامه بر اساس حاکمیت ملت ایران بر صنعت نفت تنظیم شده و بمجلس تقدیم شده پس لازم است هر گونه تغییری در طول دو سال بنظرشان برسد بمجلس بدهند اگر باین اصل موافق هستید بفرمائید. رأی بدهید بنظر من در مورد اساسنامه امروز بحث نداریم بنده هم مثل جنابعالی عقیده دارم این اساسنامه احتیاج به بحث فراوان دارد بنظر من هر يك از نمایندگان مجلس میتوانند در کمیسیون شرکت کنند و این اساسنامه را اصلاح کنند. ولی امروز اگر لایحه ای مطرح است نه خلاف اصول است نه خلاف هیچ روش پارلمانی و ما کرا را در مجلس ایران دیده ایم که این اجازه را بکمیسیونها داده اند در گذشته هم اینکار بد فعات شده است خیلی از قوانین که اکنون در وزارت دادگستری اجرا میشود از زمان مرحوم داور بعنوان آزمایش شروع شده و خوشبختانه دولت دارد اصلاح میکند و حالا هم دولت میگردد بر اثر ضرورت زمان بر اثر اینکه تحول عمیقی در صنعت نفت

بوجود آمده، بر اثر حاکمیت مطلق ملت ایران بر نفت، لازم است در اساسنامه شرکت ملی نفت تغییری داده شود و به کمیسیونهای مجلسین اجازه داده شود که این اساسنامه را بررسی و تصویب کنند. بنابراین بحث در این است که این اجازه به کمیسیونها داده بشود یا نشود و شما میتوانید موافق باشید یا نباشید. و من چون بوطن پرستی شما اعتقاد دارم میدانم موافقت و میدانید مملکت ما احتیاج سرعت دارد و شاید عملی نباشد که اساسنامه را در جلسه علنی بررسی کنیم و مهم تر از آن تغییری است که مناسب با زمان و وضعیت فعلی احتیاج دارد که در آن صورت بگیرد بنابراین بنده صددرصد تأیید میکنم که این کار بسیار ضروری است پیام شاهنشاه ما که دیروز فرمودند بنظر من برای همه ما درس بزرگی است و چون بهر حال مسئله نفت مطرح است قسمتی از پیام شاهنشاه را باز گو میکنم سالها بود که گله ما از کنسرسیوم این بود که این ثروت ملی ما نوزد و بریاد نرود ولی چون آنها دنبال منابع خودشان بودند توجهی نداشتند و در پیام شاهنشاه ما مخصوصاً باین نکته دقیقاً اشاره شده که «برای حفظ ذخائر نفت و گاز چه از لحاظ افزایش میزان بازدهی میدانهای نفتی تا حد اکثر ممکن و چه از جهت فراهم ساختن امکان بهره برداری هر چه بیشتر و طولانی تر از منابع نفت و گاز کشور اقدامات اساسی بعمل آید» ملاحظه کنید تصادفاً من وقتی اساسنامه را میخواندم دیدم در اساسنامه چند ماده در همین زمینه پیام شاهنشاه وجود دارد. يك مملکتی که در آن اینقدر سرعت هست بمحض اینکه دیروز پیام شاهنشاه ما، اندیشه رهبر انقلاب ما، بر این تعلق میگیرد که باید این منابع برای نسل آینده حفظ بشود؛ دولت خدمتگزار و شرکت ملی نفت در اجرای آن چنین اساسنامه ای را تهیه و تدوین میکند و بمجلس میدهد که هم آهنگی لازم دارد و اقدام لازم در این باره صورت میگیرد تا منابع ملی حفظ شود. تردید نیست که برای تصویب چنین مصوباتی باید کمیسیونهای مجلس هر آن و هر لحظه آمادگی داشته باشند که بتوانند این مصوبات را تصویب بکنند چون اگر يك روز منابع نفت و گاز ما بهتر و بیشتر حفظ بشود برای ما افتخار آمیز تر است. بنابراین من فکر میکنم بهیچوجه عمل خلافی صورت نگرفته است. این اجازه و اختیار کراراً به کمیسیونها داده شده و فراقسیون ما با

افتخار این اجازه را به کمیسیونها میدهند و کمیسیونها آماده هستند و تمام نمایندگان میتوانند در کمیسیونها شرکت کنند و نظراتشان را بدهند. جناب رامبد، من فکر میکردم و بخاطر دارم فراقسیون شما در ۲ مسأله همیشه با فراقسیون اکثریت همکاری و هماهنگی داشته یکی در مسائل دفاع ملی و دیگر در مسأله نفت، شما همیشه مثل ما پیشگام و پیشقدم بوده اید و صمیمانه همکاری کرده اید در این مورد هم تردید ندارم که صمیمانه حمایت میکنید. تصور میکنم این توضیحات من شما را قانع کرده باشد و میدانید که ما عمل خلاف اصول نمیکیم. مملکتی که احتیاج سرعت برای تصویب چنین مصوباتی دارد، ما و شما پیشگام هستیم و گام برمیداریم. همانطور که گفتیم برای ما زمستان و تابستان، شب و روز مفهومی ندارد. ما آماده خدمتگزاری هستیم، ولی کمیسیونهای مجلسین احتیاج به زمان بیشتری دارند که بتوانند این وظائف را انجام بدهند. بنابراین با تصویب این مصوبه که بنده يك پیشنهاد اصلاحی هم تقدیم کرده ام، بر اساس آن يك گام بزرگ و اساسی برای پیشرفت صنعت نفت و گاز برداشته خواهد شد و مثل همیشه ما از این روش صادقانه و صمیمی دولت خدمتگزار هویدا و شرکت ملی نفت صمیمانه حمایت میکنیم و هر لحظه آماده هستیم برای پیشرفت چنین مؤسسه ای جلسه تشکیل بدهیم و گام برداریم (احسن-احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است. آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - معمولاً آغاز و مقدمه چینی سخنی باید با نتیجه گیری آن ارتباطی داشته باشند نه آنکه برعکس بگوئیم چون هوا روشن شده و دیگر احتیاجی بجراغ نیست پس ما چراغ را روشن میکنیم. این دو مطلب با هم مغایر است. جناب آقای الموتی بحق از اهمیت نفت و توفیقاتی که حاصل شده یاد فرمودند ولی مستقیم و غیر مستقیم لزوم توجه و دقت باین مسأله باین اهمیت را که بنده اشاره کردم نفی فرمودند (الموتی) بنده نفی

نکردم) یعنی طبق همین اساسنامه ای که مطالعه و تصویبش را به کمیسیون اختیار میدهد که قبلاً که آنرا بما نداده بودند بهمین جهت هم تقاضای صحبت کردم در فاصله از آن صندلی تا این تریبون این دفترچه را باز کردم تصادفاً صفحه ششم است اکنون شما هم میتوانید نگاه کنید. در يك تبصره واگذاری بلاعوض اموال شرکت با دارات و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شهر دارها و هم چنین مؤسسات فرهنگی و اجتماعی و خیریه و مذهبی منوط به تصویب هیأت مدیره است. آقای دکتر کیان بمن بفرمائید چگونه آنجائیکه ۱۲۰ متر زمین از يك وزارت خانه ای يك وزارت خانه دیگر منتقل میشود، با لایحه دوشوری، تشکیل کمیسیونهای متعدد و بالاخره دوبار بحث در جلسه علنی ۳۰۰ نفر مخالف و موافق پیش میآید، برای اینکه اصول مراعات شود. (يك نفر از نمایندگان - هنوز که تصویب نشده است) چطور در این ۱۲۰ متر زمین مسالکیت، حقانیت حق دخالت و نظارت ملت ایران در آن هست و شما نمایندگان موظف باین بحث و فحص و تصویب و تغییر هستید ولی چطور اگر این ۱۲۰ متر زمین ۱۲۰ میلیون دلار هم باشد در دستگاه شرکت ملی نفت هیأت مدیره انتقال یا اعطا این ۱۲۰ میلیون دلار مال همان ملت و داخل همان مملکت را بایک نشست میتوانند تصویب کند. آن اهمیتی که آقای دکتر الموتی اشاره و احتیاجات و ضرورت هائی که توضیح دادند ما هم قبول داریم و باین نتیجه میرسیم که شاید مصلحت کار همین باشد که شرکت ملی نفت در آن قوانین این چنین مستثنی گردد اما در گذشته نمایندگان بسمت نظارت از مجلسین در هیئت مدیره این شرکت بودند آن را حذف کردید و بعد بمرور اداره امور شرکت یکی بعد از دیگری بنا با احتیاجات و مقتضیات تغییرات زیادی پیدا کرد اما حالا استدلال شما چنین است که وقتی ۱۰ میلیون دلار بود آن دقت و کنجکاو یها را لازم داشت و حالا که ۲۰ میلیارد دلار شده است دیگر این دقت و مواظبت را لازم ندارد، مطلب صحیحی نیست، ما هم چون رهبر بزرگ مملکت سر تعظیم فرود میآوریم. و به مدیر فعلی شرکت نفت اعتماد کامل داریم میگوئیم باید همکاری کرد ولی

این موافقت را میتوانیم با مراعات با موازین اصولی بنمائیم. دیگر مسائل را با تعجیل و سرسری گذراندن صحیح نیست ولی برگردیم بر سر مطلب، مطلبی در همان صفحه ۶ میخوانم، گرفتن و دادن اعتبار و ایوام داخل یا خارج کشور بمنظور اجرای مقاصد شرکت قصد من بحث در اساسنامه نیست. این دوسو را بنا به نحوه و اهمیت مطالبی که در اساسنامه هست يك اشاره جزئی کردم، شاید در صفحات دیگرش مسائل بسیار مهمتر از این باشد که آنوقت بعضی از نمایندگان با این موافقت باشند ولی با آن مواد دیگر مثلاً آقای جندی یا نماینده دیگری موافق نباشد لذا خواندن اساسنامه برای اینکه بدانیم ما چه چیزی را بکمیسیون ارجاع میکنیم حتماً لازم است. و از اینکه تصویب این لایحه از امروز که پنجشنبه است به روز شنبه محول بشود هیچ چیز فوت نمی شود در روز جمعه ای که همه جا تعطیل است یعنی فردا همه نمایندگان این اساسنامه را بخوانند و با اطلاع و اعتقاد بیشتری بیابند باین لایحه رأی بدهند اما چه اشکالی پیش میآورد؟ شما این مطلب را برای من روشن کنید. لذا عرایض قبلی خودم را باین ترتیب تکرار میکنم در دورانی که همه به بیداری و هوشیاری رئیس مملکت آنچنان معتقد و ایمان داریم که میگوئیم در چنین زمان هیچکس قادر نیست کار خلاف مصالح مملکت بکند در موقعی که بر رئیس فعلی شرکت نفت آنچنان آشنائی و بی تعارف احترام و اعتقاد داریم که میگوئیم باو میتوانیم همه گونه اطمینان بکنیم. چه احتیاجی داریم که سستی بگذاریم، تا موقعیکه شاید که همه شکها و تردیدها و لزوم بیداریها ایجاب میکند در آن دوره نماینده مجلس بیاید بگوید مصوبه دوره بیست و سوم در حالیکه توفیق ۲۰ میلیارد دلار درآمد و بالاتر از آن حق حاکمیت مطلق در امر نفت را ملت ایران جشن گرفته بود. نمایندگانش برای يك جمعه تأمل نکردند تا آئیننامه داخلی مجلس را مراعات بکنند. چرا این بذت را میگذارید؟ (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده متأسفم که جناب رامبد عرایض قبلی من آنطور که لازم است توجه نکردند. مسأله يك روز و دو روز تعطیل نیست جناب رامبد، مسأله

اینست که آیا مجلس ایران حق دارد بکمیسوینهای خودش اجازه بدهد که شرکت ملی نفت ایران اساسنامه اش را بآن کمیسوینها بدهد تا آنها تصویب بکنند یا نه؟ (رامبد - تا در اساسنامه چه باشد!) قبلاً شما اصل را قبول بکنید اگر اصل را قبول دارید آن بسته به نظر کمیسوین است. اجازه بفرمائید يك نکته ای را شما اشاره فرمودید، بنده جواب عرض میکنم اصولاً مجلس ایران با دادن اختیار بهر شخص مخالف است و ما بهیچ شخصی اختیار نمیدهیم مجلس ایران حق دارد و میتواند اجازه بدهد عرض میکنم اجازه نه اختیار به کمیسوینهای خاص خودش که لوایح یا اساسنامه ها را بررسی بکند و اجازه اجرا بدهد و همان کمیسوینها می توانند آن اساسنامه را تغییر بدهند، هزاران مورد در این خصوص در مجلس ایران هست و قانون اساسی هم این اختیار و اجازه را بما داده است. امروز مطلقاً این اساسنامه مطرح نیست. امروز این مسئله و این ماده واحده مطرح است که ما این اجازه را به این کمیسوینها بدهیم یا ندهیم؟ اگر موافق هستید بفرمائید. ما موافق هستیم. اگر موافق نیستید، بفرمائید موافق نیستیم (عباس میرزائی - به دوفوریت این لایحه خودشان رأی دادند) باید ببخشید آقای رامبد بنده با صراحت عرض میکنم امروز باید فراکسیون حزب مردم تکلیف خودش را در این مورد روشن بکند (رامبد با هر مسئله غیر اصولی در هر مورد که باشد مخالفم) دولت جناب هویدا از مجلس ایران اجازه میخواهد برای تصویب اساسنامه شرکت ملی نفت ایران، این اجازه به کمیسوینها داده شود. فراکسیون پارلمانی ما صد درصد با این کار موافق است این کار را هم تأیید میکند. ولی بسته بنظر کمیسوینها هست که این اساسنامه را بطور قبول کنند یا بطور اصلاح کنند بنده نمی خواهم مورد بمورد بمطالب شما جواب بگویم تمام مطالب شما جواب دارم و یاد داشت هم دارم ولی چون اساسنامه مطرح نیست، راجع بآن وارد بحث نمی شوم ما با این ماده واحده ای که اینجا مطرح است میخواهیم برای مدت دو سال به کمیسوینهای مربوط مجلسین این اجازه را بدهیم که اساسنامه شرکت ملی نفت را تصویب و اصلاح بکند و در عرض این دو سال اصلاحات در کمیسوین

مطرح بشود و بعد از این دو سال هم دولت مکلف است لایحه نهائی اساسنامه را بیاورد به مجلس ایران تقدیم کند. کراراً کمیسوین استخدام، آقای مجید موسوی چند اساسنامه را با بصورت تصویب کردید؟ (مجید موسوی - خیلی) تمام اساسنامه ها در کمیسوین استخدام بررسی و تصویب شده و کراراً مجلس ایران این اجازه را به کمیسوین استخدام و سایر کمیسوینها داده است. بنده نمیدانم بطور جناب عالی آمدید با این موضوع مخالفت کردید. ولی ما تصمیم خود را گرفته ایم. فراکسیون پارلمانی ما با وحدت و اعتقاد کامل باین ماده واحده رأی میدهد و تأیید میکند و از شرکتی که این چنین بمملکت خدمت میکند حمایت خواهد کرد. بنابراین نظراتان را نسبت بماده واحده هر چه هست بفرمائید. در دادن رأی هم مختارید. ولی بنده بعنوان دوست، چون شما را آدم شاهدوست و مبین پرست و معتقدی می دانم از شما و فراکسیونتان خواهش میکنم که باین لایحه رأی بدهید. تا یکبار دیگر یکبار چنگی ملت ایران در این مورد هم با ثبات برسد. و مخصوصاً در چنین روزهایی که مسأله نفت همانطور که آقای مسعودی گفتند، صدای شاه، صدای ملت ایران است مطرح می باشد (صحیح است - احسنت). در این روز باز هم باید بدنیا ثابت بشود که ما و شما در مورد مسائل نفتی یکبار چنگی کامل داریم (احسنت - احسنت)

رئیس - آقای زهتاب فرد بفرمائید.

زهتاب فرد - عرض کنم خدمتتان من تصور میکنم که از بیست سال باینطرف زمینه هر نوع تکفیر سیاسی در ایران و پرونده سازی و اشاره بنوعی از مطالب در این مملکت برای همیشه بسته شده است. من تصور میکنم ما بوضع رسیده ایم، با اعتقادی رسیده ایم در باره انقلابمان، در زمینه انقلابمان در باره پیشرفت مملکتان و در باره رهبری مملکتان که تصور و تفکر اینکه خدای نکرده يك نفر سنگ لای چرخ تصمیمات اساسی مملکت بگذارد، برای همیشه از ذهن همه کس محو شده است، گفتن اینکه امروز باید حزب مردم تکلیفش را روشن کند، يك نوع پرونده سازی است. تکلیف اقلیت و اکثریت، تکلیف همه همه ملت ایران در تمام رشته ها، در برابر انقلاب آنهم در

دوره ای که ما همه فرزندان و سر بزازان انقلاب هستیم، روشن است. این يك واقعیت است (عباس میرزائی - عصبانی نشوید) من عصبانی نیستم، مسأله دوتا است، اینجا مجلس شورای ملی است اصول مجلس اصول پارلمانی باید حاکم بر تصمیمات ما باشد. ما میگوئیم آنچه ضمیمه قوانین است، حسابش روشن است. این خیلی ساده است، مسأله دوتا چهار تا است، از نظر دستوری خیلی روشن است. ما میگوئیم آنچه بدست نماینده مجلس داده میشود نه مربوط بانقلاب میشود، نه مربوط به پیشرفت مملکت نه مربوط بعقب انداختن کار، نه تکلیف برای ما روشن کردن، نه متمم کردن ما این امر برای همه ما بایستی روشن باشد، این سابقه را نگذارید، که شما بما امر کنید و ما عقب گرد کنیم، اینطور نیست، اینجا اقلیت هست، اکثریت هست، ممکن است مادر دیدمان اشتباه بکنیم، ممکن است استنباط ما غلط باشد، اما دوره دیکته کردن اکثریت بر اقلیت و ایجاد خدای نکرده محیط اخلاص و خدای نکرده مطالبی که جنبه پرونده سازی داشته باشد، قبول کنید و قبول داشته باشید که این نوع مسائل پرونده اش بسته شده است. من نویسنده کتاب غوغای نفت هستم کتاب غوغای نفت برای همیشه بسته شده است دیگر از کلمه نفت ایرانی وحشت نمیکند منتظر صحنه سازی و توطئه سازها و بازیهای دیگر نیست (عباس میرزائی - اینقدر کلمه پرونده سازی را تکرار نکنید لیدر ما پرونده ساز نیست) من بیش از شما به لیدرتان اخلاص دارم، مسأله مملکت مطرح است، قبل از اینکه شما الموتی را بشناسید، من او را میشناسم، (عباس میرزائی - پس اینقدر کلمه پرونده سازی را بر زبان نیارید) نزدیک انتخابات این نوع سروصداها همیشه هست! اما مسأله دوتا است، ما میگوئیم هر چه بدست نماینده مجلس میرسد، باید ۴۸ ساعت قبل باشد. اصلاً اختیار بکمیسوین دادن و ندادن مطرح نیست، ما نماینده مجلس هستیم، مسائل اصولی برای تشریفات نیست، بعضی ممالک هستند که فقط اختیارشان در حد جلب نظر ساز مانهای خودشان است.

رئیس - آقای زهتاب فرد، جناب عالی مثل اینکه موضوع لوایح دوشوری را بالوایح دو فوریتی اشتباه میفرمائید. لوایحی که دوفوریت آن تصویب شده طبق آئیننامه بلافاصله طبع و توزیع میشود و در جلسه بعد مطرح

میگردد. ۴۸ ساعت برای اینگونه لوایح نیست، برای لوایح عادی است.

زهتاب فرد - بنده قبلاً اشاره کردم، ممکن است استنباط من غلط باشد من استنباطم این بود که این لایحه باید ۴۸ ساعت زودتر بدست ما میرسد. مسئله فقط مربوط به این موضوع بود دیگر به کمیسوین اجازه دادن یا ندادن مطرح نبود همین مطلب را توضیح میفرمودند که اینطور نیست (دکتر الموتی - شما گوش نمی کنید) شما در باره ۴۸ ساعت صحبت بفرمائید چرا موضوعات دیگر را مطرح میفرمائید.

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده خیلی متأسفم که دوست عزیزم آقای زهتاب که بایشان اعتقاد دارم باز دومرتبه رفته اند روی يك جنبه های احساسی بدون توجه باصل لایحه آقای زهتاب این حرف ها چیست؟ پرونده سازی چیست؟ این حرفها را بگذارید کنار، این حرفها را در مجلس ایران ما و شما نباید مطرح بکنیم. بنده برای شما چه پرونده ای میخواهم بسازم؟ بنده میگویم يك مسأله کلی مطرح است. فعلاً اساسنامه مطرح نیست، تا ماده واحده اینجا مطرح و تصویب نشود، بسا نرود و تصویب نشود و توشیح نشود، این اساسنامه نمیتواند مطرح باشد حالا اساسنامه را زودتر آورده اند و توزیع کرده اند در اختیارتان گذاشته اند معنی اش این نیست که اساسنامه مطرح است. اصلاً بحث ۴۸ ساعت باین لایحه مربوط نیست. من ماده واحده را میخوانم ماده واحده: بدولت اجازه داده میشود که اساسنامه شرکت ملی نفت ایران را پس از تصویب کمیسوینهای مربوط مجلسین اجرا نماید. برای ما این مسأله مطرح است که آیا مجلس ایران موافق هست اجازه به کمیسوینهای مربوط بدهد یا نه؟ اساسنامه را دولت به مجلس خواهد داد حالا زودتر توزیع کرده اند مطالعه بفرمائید. این کجایش پرونده سازی است آقای زهتاب فرد؟ آئیننامه داخلی مجلس هم در این مورد صراحت دارد. اگر با ماده واحده موافق هستید رأی بدهید اگر نیستید، رای ندهید. کسی هم برایشان نمی خواهد پرونده بسازد. خودتان نمی خواهید تصمیم برای خودتان بگیرید. جناب عالی آدم تیز هوشی هستید.

اینهمه ما صحبت کردیم ، باز تشریف آوردید که ۴۸ ساعت قبلش باید اساسنامه بدست ما میرسید . اساساً اساسنامه تا این ماده واحده توشیح نشود قابل طرح و رسیدگی نیست . بنابراین بزعم جنابعالی آن مطالبی که بما نسبت دادید من خیال میکنم نظرتان این نبوده ، لااقل نسبت بما و فراکسیون ما این نظر را نداشتید . باز هم برای چندمین بار عرض میکنم بشرط اینکه یادداشت بفرمائید و توجه بفرمائید: دولت ایران لایحه‌ای به مجلس آورده میگردد، من اجازه میخواهم ۲ سال به کمیسیونهای مجلسین اجازه بدهید که اساسنامه شرکت ملی نفت را در ظرف این دو سال بررسی بکنند. و این اساسنامه در این دو سال بطور آزمایشی اجراء میشود حالا اگر با این ماده واحده موافق هستید رأی موافق بدهید و گرنه رأی مخالف خواهید داد مگر تابحال باین همه لوائح که رأی ندادید چه شد؟! البته بعضی از لوائح را رأی داده‌اید مثل لایحه ۱۲ میلیارد ریال برای برنامه‌های عمرانی که باورقه رأی موافق داده‌بود بعد اعتراض کردید. ما بروش شما اعتراضی نداریم شما مختار هستید نه کسی برایتان پرونده ساخت و نه کسی بشما ایراد گرفت هیچکس نمیتواند به نماینده مجلس بخاطر رأیی که در مجلس میدهد بایبانی که میکند ایرادی بگیرد (صحیح است - احسن) چنین ایرادی نیست شما پارلمانتار هستید آقای زنتاب فرد. از یک پارلمانتار بعید است که اشتباهاً بگوید این اساسنامه را باید ۴۸ ساعت زودتر توزیع میکردید برایتان این ماده آئین نامه مجلس را میخوانم: «... طرح‌های دوفوری آنست که پس از تصویب دوفوریت بلافاصله طبع و توزیع آن اقدام و پس از ۲۴ ساعت از موقع توزیع ، در مجلس طرح شود ملاحظه مفرمائید میگوید بلافاصله طبع و توزیع شود و ۲۴ ساعت پس از طبع و توزیع در مجلس مطرح شود، آیا اینطور شده است یاخیر؟ اگر شده است؟ بفرمائید شده و صحیح است و رأی بدهید و گرنه خلاف آن کجا بوده؟ آقای زنتاب دوست عزیز بنده قبول بفرمائید ما مسائل حقوقی و پارلمانی را بررسی بیشتری میکنیم شما شخص شریف و با احساساتی هستید ولی يك قدری مسائل اصولی و پارلمانی را بیشتر دقت بفرمائید و بدوستانتان هم بفرمائید دقت بفرمائید ما اینجا در طرح لوائح و بررسی آن خلاف اصول

کاری نمیکنیم و باز میگویم الان اساسنامه شرکت ملی نفت ایران اینجام مطرح نیست بلکه از مجلسین اجازه خواسته شده است برای کمیسیونهای مربوط مجلسین که در ظرف دو سال آن اساسنامه را بررسی کنند و همه نمایندگان علاقمند هم میتوانند در آن کمیسیونها شرکت کرده و هر نظری دارند برای تغییر یا اصلاح مواد اساسنامه بدهند حال با دادن چنین اجازه‌ای بکمیسیونهای مجلسین برای چنین برنامه‌ای موافقت یا مخالف؟ اگر موافقت؟ فقط بهمین موضوع رأی میدهند نه با اساسنامه و اگر مخالفت؟ رأی ندهید مسئله پرونده سازی در این مملکت برای همیشه موقوف شده است، دوست عزیز من این مسائل را با آن زست‌ها عنوان کردن خریداری ندارد امیدوارم دیگر در جای دیگر این اشتباه را نکنید.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ۲ ماده واحده مربوط با اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران بشرح زیر اصلاح و تبصره ۳ بان اضافه گردد:

تبصره ۲ - دولت مکلف است مدت ۲ سال اساسنامه نهائی را برای تصویب مجلسین تقدیم نماید و تا تصویب آن مقررات اساسنامه آزمایشی قابل اجراء خواهد بود.

تبصره ۳ - از تاریخ تصویب اساسنامه آزمایشی اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ ملغی است.

رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین

در مجلس شورای ملی - مصطفی الموتی

رئیس - نسبت باین پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) باین پیشنهاد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر لایحه مطرح است آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - ماده‌ای است از مقررات آئین نامه داخلی مجلس، و کیل از وکیل حق سؤال ندارد. مع هذا جناب الموتی بنده سؤال حضرت تعالی را جواب میدهم با رجاع

است و آن این است دوست عزیز آنچه دولت در مقدمه لایحه گفته مطرح نیست دولت مختار است لایحه را بهر صورت به مجلس بدهد آنچه امروز مطرح است این ماده واحده است نه اساسنامه بنده یکبار دیگر ماده واحده را میخوانم:

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که اساسنامه شرکت ملی نفت ایران را پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین اجراء نماید.

تبصره ۱۵ - اساسنامه مصوب برای دو سال بعنوان آزمایش اجراء خواهد گردید و در این مدت هرگونه اصلاحاتی لازم باشد با تصویب کمیسیونهای مربوط خواهد بود.

تبصره ۲۵ - دولت مکلف است پس از انقضای دو

سال اساسنامه نهائی را برای تصویب مجلسین تقدیم نماید.

(رامبد - کدام اساسنامه؟) اساسنامه را مفعلاً تصویب

نمی‌کنیم، دولت هم میتواند آن اساسنامه را امروز

ضمیمه این لایحه بکند و بدهد و هم میتواند بعد از توشیح

این ماده واحده اساسنامه را بیاورد بهر حال الآن از نظر

ما این اساسنامه مطرح نیست از نظر فراکسیون

پارلمانی ما این مطلب مطرح است که برای چندمین بار

عرض میکنم بکمیسیونهای مربوط مجلسین

اجازه داده میشود که به اساسنامه شرکت

ملی نفت در مدت ۲ سال رسیدگی کنند، این

کمیسیونها باید چندین جلسه تشکیل بدهند نمیدانم ۵ جلسه

۱۰ جلسه یا کمتر و بیشتر این اساسنامه را ماده بماده مطرح

میکند و تصویب میکنند بعد که کمیسیونهای مجلس شورا

تصویب کرد میرود بکمیسیونهای مجلس سنای امروز

هیچ بحث در مواد اساسنامه مطرح نیست و بحث ما در

مورد ماده واحده است اگر باین فکر موافق هستید که

این اجازه رسیدگی بکمیسیونهای مربوط مجلسین داده

شود رأی بدهید و من تصور میکنم مسلماً شمارای خواهید

داد که اساسنامه در کمیسیونها مطرح و رسیدگی شود

اساسنامه شرکت نفت به کمیسیون در صورتیکه موجب تسریع و بهتر گشتن امور باشد حزب مردم هم موافق است (احسن). بلافاصله اضافه میکنم که فراکسیون حزب مردم با هر امری که موافق است مقید هم است که با رعایت همه اصول و تمام مقررات لازم آن کار انجام بگیرد لذا برای لایحه‌ایکه سطر ماقبل امضای

جناب آقای نخست وزیر، دولت خدمتگزارتان مینویسد «... اینک لایحه ماده واحده و اساسنامه ضمیمه آن به

پیوست تقدیم و تقاضای تصویب آن را دارم» یعنی این

اساسنامه (اشاره به اساسنامه شرکت ملی نفت) لذا

دولت به وظیفه خود عمل کرده (دکتر الموتی - ما چه

چیز را تصویب می‌کنیم؟) همانطور که اشاره کردم در

اساسنامه ممکن است بمسائل مختلفی برخوردیم که در آن

مطرح شده باشد. يك اساسنامه نه فقط روی فصل استخدامها

یا فصل معاملات یا فصول دیگر تکیه کرده است ممکن است

اختیارات بیحد و حسابی برای یکی از ارکانهای آن

دستگاه تقاضا شده باشد. حداقل هر رأی دهنده‌ای باید

بداند که در چه اصول و در چه فصول این رأی را

میدهد که در کمیسیون نسبت به این فصول یا اصول تصمیم

بگیرند در ماده‌ای که از آئین نامه قرائت فرمودید اشاره

شده بود که ۲۴ ساعت قبل، منظور این ورقه‌کاهی نیست

(دکتر الموتی - وقتی میگوید لایحه طبع و توزیع بشود،

یعنی همین ورقه‌کاهی) منظور محتویاتی است که موجب

رأی مجلس میشود (دکتر الموتی - ابتدا) لایحه آن چیزی

است که شما برای انجام عمل روی آن تصمیم میگیرید

لذا توضیحات ما برای همین منظور بود که بنظر من شما

برای يك عجله بی مورد کاری را که روز شنبه، مجلس شورای ملی

میتوانست به اتفاق آراء و با تأیید و تحسین اقلیت هم

احتمالاً بتبصره برسد و استید که باین تعجیل و روی خودتان

عمل کنید باز هم تأکید میکنم ما برای هر مطلبی که بصلاح

مملکت باشد رأی میدهم ولی هیچوقت برای هیچ موضوعی

برخلاف اصول سنت غلطی نخواهیم گذاشت.

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده باز هم متأسفم که بعنوان

وظیفه‌ایکه دارم بعنوان نماینده اکثریت پارلیس اکثریت

به لیدر اقلیت يك تذکره دوستانه بدهم این در محدوده پارلمان

اساسنامه هست؟ برای دفعه آخر عرض میکنم فرمایشاتتان صحیح نیست.

رئیس- نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده با اصلاحی که در آن بعمل آمد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۴- تصویب صورتجلسه روز یکشنبه (۶) مردادماه ۱۳۵۳

رئیس- صورتجلسه روز یکشنبه ششم مرداد خدمت خانمها و آقایان توزیع شده است نسبت باین صورتجلسه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورتجلسه تصویب میشود.

۵- اعلام وصول لایحه «تعمیم تبصره ۱۹۵ قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور با فزایندگان ارتش شاهنشاهی» از مجلس سنا

رئیس- لایحه ای از مجلس سنارسیده برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف به نامه شماره ۳۵۱۲۷ مورخ ۱۳۵۳/۵/۱۲ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی) در قبال لایحه شماره ۷۴۲۶ مورخ ۱۳۵۳/۴/۴ دولت راجع به تعمیم تبصره ۱۹ قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور با فزایندگان ارتش شاهنشاهی در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۷ مردادماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا- جعفر شریف امامی

رئیس- اخذ رأی نهائی نسبت باین لایحه در جلسه آینده بعمل خواهد آمد.

۶- تعیین تاریخ جلسه آینده - ختم جلسه

رئیس- با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم جلسه فوق العاده آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه هفته آینده خواهد بود.

(جلسه در ساعت ده و نیم ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی- عبدالله ریاضی